

การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

Administrative Work According to Sankhahavatthu 4 Principles of Educational Institute

Administrators Under Loei Primary Educational Service Area Office 1

วุฒิสักดิ์ ชำนาญเขียว

จักรกรฤษณ์ โปตาพล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

Wuttisak Chamnankeaw

Chakgrit Podapol

Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus

Email: wuttisak.cham@gmail.com

วันที่รับบทความ: 15 มีนาคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 22 เมษายน 2567; วันที่ตอบรับบทความ: 26 เมษายน 2567

Received: March 15, 2024; Revised: April 22, 2024; Accepted: April 26, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ขนาดสถานศึกษา และตำแหน่งวิทยฐานะ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างเป็น ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 278 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติทดสอบ t-test สถิติทดสอบ F-test แบบ One-way ANOVA กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการทดสอบตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ส่วนเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบทรอบวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน 2) การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา และจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย

เขต 1 มี ดังนี้ ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรโดยการให้ความรู้ความเข้าใจด้วยความเป็นกัลยาณมิตร กำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียนระยะยาวที่ชัดเจนเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ แนะนำแนวทางการทำงาน มอบหมายงานที่สำคัญและให้ความช่วยเหลือสิ่งที่เอื้อต่อการทำงานให้กับบุคลากร

คำสำคัญ : การบริหารงาน; หลักสังคหวัตถุ 4; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to 1) to study the administration according to Sankhahavatthu 4 principles of educational institute administrators; 2) to compare the Administration according to Sankhahavatthu 4 classified by education level work experience School size and academic position 3) to study the guidelines for the development of Administration according to Sankhahavatthu 4 principles of educational institute administrators Under Loei Primary Educational Service Area Office 1. This study was carried out by means of mixed-method research. The sample consisted of school teachers and administrators, total of 278 participants. Using stratified random sampling. The instrument used in the research was a questionnaire. The statistics used for hypothesis testing These were Independent Samples t-test, F-test, One-way ANOVA, in case there were statistically significant differences. Tested in pairs using Scheffe's test method because it can be used with Equal or different samples. The tool for collecting qualitative research data is interviews. Data were analyzed using content analysis techniques in the context of the research framework.

The research results were found that: 1) The level of administration according to Sankhahavatthu 4 principles of educational institute administrators Under the Office of Loei Primary Education Service Area 1 was at a high level both in overall and in each aspect 2) The mean scores based on the comparison of the opinions of the educational administrators and teachers towards the educational administration based on Sangahavatthu Dhamma 4 in accordance with the sample personal factors: education and working experience were no different with. Categorized according to the size of educational institutions, overall, it was found that there were no differences. 3) Guidelines for administration according to the principles of Sangha Vatthu 4 for educational institution administrators. Under the jurisdiction

of the Loei Primary Educational Service Area Office, Area 1, there are the following: Administrators promote personnel by providing knowledge and understanding in a friendly manner. Set clear long-term school development guidelines for personnel to work systematically. Recommend work guidelines Assign important tasks and provide assistance that facilitates work for personnel.

Keywords: Administrative; Sankhahavattu 4 Principles; Administrators

บทนำ

ในสังคมปัจจุบันนี้ได้มีการพัฒนาไปสู่โลกยุคไอทีที่ทันสมัยในยุคแห่งสังคมออนไลน์ทำให้สถานการณ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจสังคมการบริหารงานภาครัฐมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว กว้างขวางเพราะความก้าวหน้าทางด้านการสื่อสารเทคโนโลยี และการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วสู่ประชาชน แต่กระนั้นระบบการบริหารงานภาครัฐยังต้องการคุณธรรมในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิตให้มีความสุข การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและคุณธรรมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น กระบวนการพัฒนาคนให้มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ ซึ่งประเทศไทยจึงได้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 255 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาโดยเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรมและมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การบริหารงานวิชาการทางการศึกษาในโรงเรียนให้ดี และมีประสิทธิภาพนั้นผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการบริหารงานภายในโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถโดยเฉพาะต้องเป็นครูที่มีศักยภาพมีทักษะ มีวิสัยทัศน์ จึงจะทำให้การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างสูงสุด การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งทรัพยากรพื้นฐานในการ บริหารงานวิชาการมีองค์ประกอบหลัก 4 อย่าง ได้แก่ บุคลากร เงิน วัสดุสิ่งของ และการจัดการบุคลากรถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดถือว่าเป็นกุญแจแห่งความสำเร็จที่ยั่งยืนต่อการปฏิบัติงานท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงการพัฒนางานองค์กรทางการศึกษา และพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เป็นองค์กรยุคใหม่เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพิ่มสมรรถนะในการปฏิบัติงานและกระบวนการทำงานต้องเน้นผลสัมฤทธิ์ประสิทธิภาพและความคุ้มค่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ต้องมีความเป็นมืออาชีพมีศักยภาพ คุณภาพ และประสิทธิภาพซึ่งหลักธรรมที่มีความเหมาะสมกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา นั้นคือ หลักสังคหวัตถุ 4 เป็นหลักธรรมเบื้องต้นในการปกครองและดูแลคนเพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจคน และกำกับดูแลความประพฤติของผู้

ปฏิบัติให้อยู่ในทำนองคลองธรรมความถูกต้อง ความโปร่งใสเป็นบุคคลที่น่าเคารพและนำความร่วมมือมาสู่ระบบการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในทัศนะของพระพุทธศาสนาต้องเป็นคนดีและเก่งในสายตาประชาคม แล้วต้องอาศัยหลักพุทธธรรมในการสร้างคุณลักษณะให้เป็นคนดีต้นแบบที่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียน และชุมชนสังคม โดยมีหลักธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาต้องเก่งสองอย่างพร้อม ๆ กัน กล่าวคือ การเก่งคนประยุกต์ใช้กับภาวะผู้นำและการติดต่อสื่อสารเพื่อเกื้อกูลกันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 งานจะดำเนินไปอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้น ล้วนขึ้นอยู่กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง เพราะการที่จะบริหารคนอย่างมีหลักการทั้งทางโลกและทางธรรมนั้นจะได้มาซึ่งความสำเร็จของงานอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปใช้เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้สถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายและประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ขนาดสถานศึกษา และตำแหน่งวิทยฐานะ
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

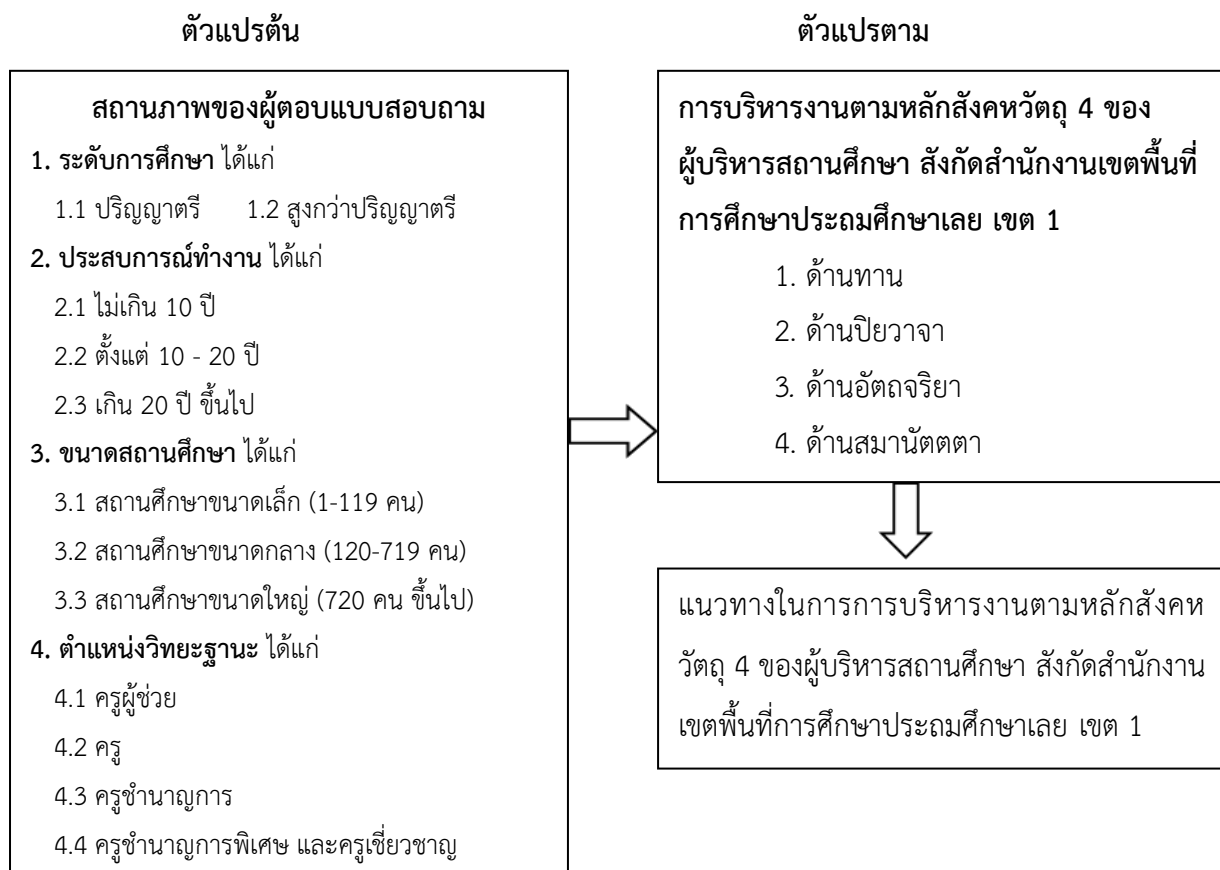
สมมติฐานของการวิจัย

1. การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ของครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน
2. การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ของครูที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน

3. การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 ของครูที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน

4. การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 ของครูที่มีตำแหน่งวิทยฐานะแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 1,065 คน (ข้อมูลสารสนเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 ปีการศึกษา 2565 โดยมีรายละเอียดของขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางของเครจซี่และมอร์แกน (บุญชุม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 43) และสุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษาแล้ว คำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนจำนวนประชากร และสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 278 คน

1.3 กลุ่มเป้าหมายเพื่อการสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมายผู้ให้สัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญนำเสนอแนวทางพัฒนา 5 ท่าน โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การได้มาของผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 4 ท่าน และ พระสงฆ์ 1 รูป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1. แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีจำนวน 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การศึกษาของครู ประสบการณ์ทำงานของครู ขนาดสถานศึกษาของครู และ ตำแหน่งวิทยฐานะของครู แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi structured Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

3.1.1 ขอนหนังสือแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างเพื่อนำส่งถึงครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

3.1.2 ผู้ศึกษาส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน Google Form ส่งถึงครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 287 คน ผ่านช่องทาง Line Gmail และ Facebook ของกลุ่มตัวอย่าง

3.1.3 ผู้ศึกษารับคำตอบจากการส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน Google Form รวบรวมกลับคืนมา จำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา จำนวน 5 คน โดยกำหนดคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เมื่อผู้วิจัยได้รับข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำข้อมูลมาหาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) หาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบบรรยายประกอบตาราง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่แต่ละรายการที่สอบถาม คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับในแต่ละรายการในภาพรวม นำค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละรายการและภาพรวมที่ได้มาแปลผล โดยกำหนด การแปลผลข้อมูลใช้เกณฑ์ของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ทำงานของครู ขนาดสถานศึกษาของครู และตำแหน่งวิทยฐานะของครู แตกต่างกัน ใช้สถิติการวิเคราะห์ t - test ชนิด Independent Samples และจำแนกตามขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ใช้สถิติการวิเคราะห์ F-test ชนิด One-Way ANOVA หากพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' method)

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ระดับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านปิยะวาจา รองลงมา คือ ด้านสมานัตตตา ด้านอรรถจริยา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทาน ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

1) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน นอกจากด้านทาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2) จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3) จำแนกขนาดสถานศึกษา พบว่า การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันใน ด้านทาน ด้านปิยะวาจา และด้านสมานัตตตา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5) จำแนกตามตำแหน่งวิทยฐานะ พบว่า การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

3. แนวทางแนวทางการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดย ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 4 ท่าน และ พระสงฆ์ 1 รูป ผู้วิจัยได้นำคำสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มาสรุปเป็น แนวทางการแนวทางการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในรายด้าน ได้ดังนี้

1) ด้านทาน คือ ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากร โดยการให้ความรู้ความเข้าใจ แนะนำแนวทางการทำงาน มอบหมายงานที่สำคัญและให้ความช่วยเหลือสิ่งที่เื้อื่อต่อการทำงานให้กับบุคลากร

2) ปิยะวาจา คือ ผู้บริหารควรให้คำแนะนำด้วยน้ำเสียงไพเราะจริงใจเป็นกัลยณมิตร พุดเสริมแรงให้ กำลังใจและชื่นชม

3) อุตถจริยา คือ ผู้บริหารควรการนำกิจกรรมจิตอาสาบูรณาการกับกิจกรรมการเรียนการสอน และ

4) สมานัตตตา คือ ผู้บริหารควรกำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียนระยะยาวที่ชัดเจนเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 อภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย 4 ลำดับ ได้แก่ ด้านปิยวาจา รองลงมา คือ ด้านสมานัตตตา ด้านอัตถจริยา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทาน ตามลำดับ ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระใบฎีกาสรารุณี มหาลาโ (หงษ์คำ) (2556) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากน้อยไปมากได้ดังนี้ ด้านทาน ด้านสมานัตตตา ด้านปิยวาจา และด้านอัตถจริยา ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์กรบริหาร ส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูประภัสร์ธรรมาภิกข (ปภสฺสโร) (2561) ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนก เป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักปิยวาจา รองลงมา คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักอัตถจริยา และด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักทาน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักสมานัตตตา

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

1) การเปรียบเทียบตามระดับการศึกษาโดยรวม และรายด้าน เปรียบเทียบตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาต่างก็มีความคิดเห็นต่อ การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้าน แตกต่างกัน ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนัญชิตา เกษโกมล (2563) ศึกษาผลของความผูกพันต่อองค์กรตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา ผลการวิจัย เปรียบเทียบผลของความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามข้อมูล ส่วนบุคคล โดยภาพรวมพบว่าบุคลากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ระดับตำแหน่ง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมิตรา นันบุญ (2563) โดยได้ศึกษาภาวะผู้นำตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในอำเภอนวนนิवास สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ภาวะผู้นำ

ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในอำเภอวานรนิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2) การเปรียบเทียบตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้าน เปรียบเทียบตามประสบการณ์ทำงานพบว่า ประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระใบฎีกาศราวุฒิ มหาลาโภ (หงษ์คำ) (2556) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาประสบการณ์การทำงาน และรายได้ต่อเดือน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3) การเปรียบเทียบตามขนาดสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน พบว่า ขนาดของสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา เปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันใน ด้านทาน ด้านปิยะวาจา และด้านสมานัตตตา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่าง จึงเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษา ด้านทาน ขนาดเล็ก แตกต่างกับกับขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมิตรานันบุญ (2563) โดยได้ศึกษาภาวะผู้นำตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในอำเภอวานรนิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาที่ขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในอำเภอวานรนิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4) การเปรียบเทียบตามตำแหน่งวิทยฐานะ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 เมื่อพบความแตกต่าง จึงเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เปรียบเทียบตามตำแหน่งวิทยฐานะ โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านทาน ของครูชำนาญการ แตกต่างกับกับ ครูผู้ช่วย ครู และครูชำนาญการพิเศษ ด้านปิยะวาจา ของครูชำนาญการ แตกต่างกับกับ ครูผู้ช่วย ครู และครูชำนาญการพิเศษ ด้านอรรถจริยา ของครูชำนาญการ แตกต่างกับกับ ครูผู้ช่วย ครู และครูชำนาญการพิเศษ ด้านสมานัตตตา ของครูชำนาญการ แตกต่างกับกับครูผู้ช่วย ครู และครูชำนาญการพิเศษ สอดคล้อง กับงานวิจัยของพระปลัดศรายุทธ มหานรินโท (มหาประโช)

(2561) วิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาตามหลักสังคหวัตถุ 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 1 เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูประภัตรธรรมาภิกข (ปภสฺสโร) (2561) โดยได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ จำแนกตามวุฒิการศึกษา และจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. แนวทางแนวทางการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

แนวทางแนวทางการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดย ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน และพระสงฆ์ 1 รูป ผู้วิจัยได้นำคำสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มาสรุปเป็น แนวทางการแนวทางการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในรายด้าน ได้ดังนี้

1) ทาน คือ การจัดสรรอุปกรณ์ สื่อ เอกสารต่าง ๆ ให้ครูอย่างเหมาะสม ศึกษาทำความเข้าใจ ผู้ได้บังคับบัญชาให้ความรู้ ให้ความคิดเห็น ให้การช่วยเหลือสิ่งของต่าง ๆ ในการจัดการเรียน ให้แนวทางการทำงาน ให้การช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการทำงาน ให้โอกาสกับทุกคนอย่างเท่าเทียม ให้รางวัล และให้กำลังใจ สอดคล้องกับ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต, 2550) ได้ให้ความหมายว่า ทาน คือการให้ การเสียสละ หรือการเอื้อเฟื้อแบ่งปันของ ๆ ตนเพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว ไม่เป็นคนเห็นแก่ได้ฝ่ายเดียว เป็นคุณธรรมที่จะช่วยให้ไม่เป็นคนละโมภ ไม่เห็นแก่ตัว

2) ปิยะวาจา คือ การใช้คำพูดที่เหมาะสมมีอภัยยาศัยดีมีความยืดหยุ่นตามความเหมาะสม พูดด้วยความจริงใจต่อผู้ร่วมงานทุกคนพูดความจริง ไม่พูดเพื่อเจ้อไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดเกินไป พูดด้วยถ้อยคำสุภาพเป็นกันเอง ไพเราะ น่าเชื่อถือ และมีเหตุผล มีการยกย่องชมเชยทำกับผู้ที่ประสบความสำเร็จ และมีการให้กำลังใจครูผิตหวังหรือท้อแท้ในการทำงานอธิบายให้เข้าใจเพื่อให้ครูมีเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน แต่ถ้ามีการไม่ทำงาน หรือทำงานช้าก็อาจจะมีการตักเตือน หรือให้คำแนะนำตามสถานการณ์อธิบายให้เกิดความเข้าใจด้วยความจริงใจ สอดคล้องกับพระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ) (2549) ได้กล่าวว่า ปิยะวาจา คือการพูดจา น่ารักนิยมนับถือ พระพุทธเจ้าทรงเน้นว่าต้องเป็นถ้อยคำ ไพเราะอ่อนหวาน ที่ประกอบด้วยสัจจะ คือความจริงใจและต้องเกิดประโยชน์แก่ผู้เจรจาด้วย

3) อัจฉริยา คือ ปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างดำรงตนตามระเบียบวินัยช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ใต้บังคับบัญชาไม่นิ่งดูดายมีน้ำใจให้กันและกัน ให้การส่งเสริมสนับสนุนให้ความสำคัญกับครูทุกคนการทำงานให้เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนร่วมงาน ส่งเสริมให้เรื่องของการทำงานเรื่องงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนการจัดหาสื่อต่าง ๆ และส่งเสริมให้ครูมีจิตอาสา แก้ปัญหาปัญหาให้กับครูทำให้เห็นทำในสิ่งที่ดีและทำงานให้เป็นแบบอย่าง สอดคล้องกับอรรถศรี เกตุศรีพงษ์ ได้กล่าวว่า อัจฉริยา คือ การแบ่งปันความรู้การให้ความช่วยเหลือในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ที่เป็นความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) เป็นสิ่งที่ทำได้ยากกว่าการแบ่งปันความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) ดังนั้นหากองค์กรใดสามารถปลูกฝังให้บุคลากรในองค์กรมี “อัจฉริยา” แล้วก็ไม่ใช่ว่าเรื่องยากอีกต่อไปที่จะทำให้คนในองค์กรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันรวมทั้งทำให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน เพราะเมื่อเพื่อนร่วมงานขาดความรู้ในเรื่องใด หรือต้องการแลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องใดผู้ที่มีความรู้ก็จะแบ่งปันให้โดยไม่หวงความรู้ หรือถ้าไม่ได้ขาดความรู้ แต่ขาดกำลังคน เพื่อนคนอื่น ๆ ก็ยินดีที่จะเข้าไปช่วยให้งานสำเร็จ หรืออาจเรียกได้ว่าทำให้พนักงานในองค์กรเป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกัน

4) สมานัตตา คือ การวางตัวเป็นกลางเป็นผู้นำที่เป็นกัลยาณมิตร ไม่ถือตัว ไม่เยอหยิ่ง กับผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่เลือกปฏิบัติให้ความสำคัญกับงานทุกงานเท่ากัน ให้ความเสมอภาคและความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายไม่เลือกข้างใดโดยการใช้อนุโลมวิธีการเอามาตรฐานการทำงานมาตรฐานตำแหน่งหน้าที่เป็นเกณฑ์ในการวางตัวเป็นกลางในโรงเรียน เพื่อทำหน้าที่เป็นเกณฑ์ในการวางตัวเป็นกลางให้ความสำคัญกับครูทุกท่านเท่ากันวางตนเสมอต้นเสมอปลายเพื่อให้เกิดความไว้วางใจเชื่อใจผู้บริหารเมื่อมีเรื่องต่าง ๆ มาปรึกษาก็รับฟัง และช่วยเหลือด้วยวิธีต่าง ๆ ทุกคนเสมอต้นเสมอปลายกับทุกคนด้วยความเสมอภาคเพื่อที่จะลดความขัดแย้งในการบริหารสถานศึกษาทำหน้าที่ตัดสินในเรื่องของการเลื่อนเงินเดือนโดยไม่เอาความรู้สึกมาพิจารณาเพื่อให้เกิดความเป็นกลางที่สุดมีคุณธรรม เที่ยงตรง ซื่อตรง ยุติธรรม มั่นคง คงกระขัย ความเสมอต้นเสมอปลาย สอดคล้องกับ พระภิกษุวิสุทฐิคุณ (เสริมชัย ชยมงคล, 2542) ได้กล่าวว่า สมานัตตา คือ ความเป็นผู้มีตนเสมอไม่ถือตัว ก็คือความประพฤติปฏิบัติดีต่อผู้อื่นอย่างเสมอต้นเสมอปลายเมื่อมีชีวิตที่เจริญก้าวหน้าหรือได้ดิบได้ดีขึ้นไปก็ไม่ถือตัวหรือทำตัวเยอหยิ่งกับญาติพี่น้องหรือมิตรสหายเดิมที่เคยคบค้าหรือปฏิบัติดีต่อกัน เคยเคารพนับถือกันมาอย่างไรก็คงประพฤติปฏิบัติดีต่อกันเคารพนับถือกันอยู่อย่างนั้น ความเป็นผู้มีตนเสมอนี้เป็นคุณเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจผู้อื่นไว้เป็นมิตรไมตรีที่ดีต่อกันได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ด้านทาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารควรเสียสละประโยชน์

ส่วนตน บริจาคของส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นผู้ที่มีความเอื้อเฟื้อแบ่งปันต่อผู้ได้บังคับบัญชาและต่อประโยชน์ส่วนรวมแสดงอหยาศัยไมตรีต่อผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเป็นกัลยาณมิตรให้ความรู้ ความเข้าใจ ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้วยไมตรีจิตที่ดี ให้รางวัลแก่ผู้ได้บังคับบัญชาที่มีผลงานดีไมตรีจิตที่ดี

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ด้านปิยะวาจา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผู้บริหารควรนำไปปฏิบัติ พุดจากกล่าวคำสุภาพไพเราะน่าฟัง พุดจาามีหลักการถูกกาลเทศะ ชี้แจงแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์มีเหตุผล เป็นหลักฐานจูงใจในทางที่ดีงาม แสดงความเห็นอก เห็นใจให้กำลังใจ พุดให้เกิดความเข้าใจสมานสามัคคีอ่อนโยนต่อกันตามฐานะ พุดจาด้วยความจริงใจไม่มีเสแสร้ง กล่าววกย่อง ชมเชย ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน พุดจาให้กำลังใจเมื่อปฏิบัติงานได้ไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ด้านทาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรศึกษาวิธีการพัฒนา รูปแบบการบริหารตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านทาน ให้มีการพัฒนายิ่งขึ้น

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ด้านปิยะวาจา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด จึงควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านปิยะวาจา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่

2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ชนัญชิตา เกษโกลม. (2562). การศึกษาผลของความผูกพันต่อองค์กรตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของบุคลากร

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต พุทธบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. 2560. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น

พระใบฎีกาศราวุฒิ มหาลาโ (หงษ์คำ) (2556). การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหาร

ส่วนตำบล ในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต,

สาขาวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระใบฎีกาศราวุฒิ มหาลาภ. (หงษ์คำ). (2556). **การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูประภัสร์ธรรมาภิกข. (2561). **การบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระปลัดศรายุทธ มหานรินโท. (มหาประโค) (2561). **การบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาตามหลักสังคหวัตถุ 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 1**. สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา, ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2550). **ธรรมบุญชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- พระภาวนาวิสุทธิคุณ (เสริมชัย ชยมงคลโล). (2542). **ตอบปัญหาธรรมปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอส ที พี เพรส.
- พุทธทาสภิกขุ. (2527). **การศึกษาคืออะไร**. กรุงเทพมหานคร : สมชายการพิมพ์.
- สุมิตรา นันบุญ. (2563). **ภาวะผู้นำตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในอำเภอนวนนิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3**. งานวิจัยการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. วิทยาลัยชุมชนบึงสามพัน.